Lecture 4

LL(1)文法和解析

徐辉 xuh@fudan.edu.cn

自顶向下解析

```
语法规则:
                              解析对象: 1+2*-3
[1] E \rightarrow E OP1 E1
                              标签流:
                                        <UNUM><ADD><UNUM><MUL><SUB><UNUM>
[2]
     | E1
[3] E1 \rightarrow E1 OP2 E2
                                                1:[1] E
[4]
           E2
[5] E2 \rightarrow E3 OP3 E2
                                               OP1<sub>7:[11]</sub>
                                                                 E1 8:[3]
                                   2:[2] E
[6]
           E3
[7] E3 \rightarrow NUM
                                                                0P2
                                              <ADD> 9:[4] E1
                                  3:[4] E1
                                                                         E2 14:[6]
                                                                   13:[13]
     | <LPAR> E <RPAR>
[9] NUM \rightarrow \langle UNUM \rangle
                                                     10:[6] E2 <MUL>
                                  4:[6] E2
                                                                         E3 15:[7]
      NUM<sub>16:[10]</sub>
[11] OP1 \rightarrow <ADD>
                                  5:[7] E3
                                                     11:[7] E3
      <SUB>
                                                                    <SUB> <UNUM>
                                  6:[9] NUM
                                                     12:[9]NUM
[13] OP2 → <MUL>
[14] | <DIV>
                                     <UNUM>
                                                        <UNUM>
[15] OP3 → <POW>
```

语法解析树

如何自动生成语法推导树?

- 应用语法规则(从左至右)逐步展开每个非终结符
- 如无二义性问题,则语法解析树唯一
- 如何精准判断当前应采用哪个展开式? 避免盲目搜索
- 预测解析(Predictive Parsing)
 - LL(1)文法: Left-to-Right, Leftmost, 前瞻一个字符
 - LL(1)文法的基本要求
 - 无左递归
 - 无回溯

左递归问题

- 一条规则中右侧的第一个符号与左侧符号相同
- 会导致搜索算法无限递归下去,不终止

```
[1] E \rightarrow E OP1 E1
[2] | E1
[3] E1 \rightarrow E1 OP2 E2
[4] | E2
[5] E2 \rightarrow E3 OP3 E2
[6] | E3
[7] E3 \rightarrow NUM
[8] | <LPAR> E <RPAR>
[9] NUM \rightarrow <UNUM>
[10] | <SUB> <UNUM>
[11] OP1 \rightarrow <ADD>
[12] | <SUB>
[13] OP2 → <MUL>
[14] | <DIV>
[15] OP3 → <POW>
```

消除左递归

- 改写语法规则,使新旧规则等价:
 - 1) 引入新的非终结符E', 使其可以为 ϵ
 - 2) 将递归规则之外的生成式右侧置于E'之前
 - 3) 为E'构造生成式,使新旧规则等价

 $\{\beta\alpha,\beta\alpha\alpha,\beta\alpha\alpha\alpha,\ldots\}$

 $\{\beta\alpha,\gamma\alpha,\beta\alpha\alpha,\gamma\alpha\alpha,\ldots\}$

应用

```
[1] E \rightarrow E1 E'
[1] E \rightarrow E OP1 E1
                                             [2] E' \rightarrow OP1 E1 E'
    | E1
                              消除左递归
[3] E1 \rightarrow E1 OP2 E2
    E2
                                             [4] E1 \rightarrow E2 E1'
[5] E2 \rightarrow E3 OP3 E2
                                             [5] E1' \rightarrow OP2 E2 E1'
    | E3
                                                  \epsilon
[7] E3 \rightarrow NUM
                                             [7] E2 \rightarrow E3 OP3 E2
[8] | <LPAR> E <RPAR>
                                             [8] E3
[9] NUM \rightarrow \langle UNUM \rangle
                                             [9] E3 \rightarrow NUM
[10] | <SUB> <UNUM>
                                                   <LPAR> E <RPAR>
[11] OP1 \rightarrow <ADD>
                                             [11] NUM \rightarrow <UNUM>
     <SUB>
                                                   <SUB> <UNUM>
[12]
[13] OP2 → <MUL>
                                             [13] OP1 \rightarrow <ADD>
[14] | <DIV>
                                             [14] | <SUB>
[15] OP3 \rightarrow <POW>
                                             [15] OP2 \rightarrow <MUL>
                                             [17] OP3 \rightarrow <POW>
```

注意间接左递归问题

$$E \to \alpha$$

$$\alpha \to \beta +$$

$$\beta \to E$$

$$E \to E +$$

无回溯语法

- 任意非终结符的任意两个生成式产生的首个终结符均不同
- 前瞻一个终结符总能选择正确的规则
- 消除语法生成规则选择时的不确定性, 避免回溯

[1]
$$S \to \alpha \to \cdots \to < a > \gamma$$

[2] $S \to \beta \to \cdots \to < b > \delta$

消除回溯:提取左因子

- 改写语法规则, 使新旧规则等价:
 - 对一组生成式提取共同前缀,置于新非终结符E'之前
 - •为E'编写生成式规则,使新旧规则等价

$$E \rightarrow \alpha \beta_1 |\alpha \beta_2| \dots |\alpha \beta_n |\gamma_1| \dots |\gamma_j|$$

$$E \to \alpha E' | \gamma_1 | \dots | \gamma_j$$

$$E' \to \beta_1 | \beta_2 | \dots | \beta_n$$

应用

```
[1] E \rightarrow E1 E'
                                             [1] E \rightarrow E1 E'
[2] E' → OP1 E1 E'
                                             [2] E' → OP1 E1 E'
    \mid \epsilon
[4] E1 \rightarrow E2 E1'
                                             \lceil 4 \rceil E1 \rightarrow E2 E1'
[5] E1' → OP2 E2 E1'
                                              [5] E1' → OP2 E2 E1'
[6] | \epsilon
                             消除回溯语法
                                              [7] E2 \rightarrow E3 E2'
[7] E2 → E3 OP3 E2
[8] E3
                                             [8] E2' → OP3 E2
[9] E3 \rightarrow NUM
[10] < LPAR> E < RPAR>
                                             [10] E3 \rightarrow NUM
[11] NUM \rightarrow <UNUM>
                                             [11] | <LPAR> E <RPAR>
[12] | <SUB> <UNUM>
                                             [12] NUM \rightarrow <UNUM>
                                             [13] | <SUB> <UNUM>
[13] OP1 \rightarrow <ADD>
[14] <SUB>
                                             [14] OP1 \rightarrow <ADD>
[15] OP2 \rightarrow <MUL>
                                             [15] | <SUB>
[16] | <DIV>
                                             [16] OP2 \rightarrow <MUL>
                                             [17] | <DIV>
[17] OP3 \rightarrow <POW>
                                             [18] OP3 \rightarrow <POW>
```

First集合计算

- 对于生成式A $\rightarrow \beta_1 \beta_2 ... \beta_n$ 来说:
 - 如果 $\epsilon \notin First(\beta_1)$, 则 $First(A) = First(\beta_1)$
 - 如果 $\epsilon \in First(\beta_1)$ & ... & $\epsilon \in First(\beta_i)$, 则 $First(A) = First(\beta_1) \cup \cdots \cup First(\beta_{i+1})$

```
[1] E \rightarrow E1 E'
[2] E' → OP1 E1 E'
[4] E1 → E2 E1'
[5] E1' → OP2 E2 E1'
[7] E2 → E3 E2'
[8] E2' → OP3 E2
[9]
[10] E3 → NUM
[11]
     | <LPAR> E <RPAR>
[12] NUM → <UNUM>
[13] | <SUB> <UNUM>
[14] OP1 → <ADD>
[15] | <SUB>
[16] OP2 → <MUL>
[17] | <DIV>
```

[18] OP3 → <POW>

	<unum></unum>	<add></add>		<mul></mul>	<div></div>	<pow></pow>	<lpar></lpar>	<rpar></rpar>	€
E	[1]		[1]				[1]		
E'		[2]	[2]						[3]
E1	[4]		[4]				[4]		
E1'				[5]	[5]				[6]
E2	[7]		[7]				[7]		
E2'						[8]			[9]
E3	[10]		[10]				[11]		
NUM	[12]		[13]						
OP1		[14]	[15]						
OP2				[16]	[17]				
0P3						[18]			

Follow集合计算

• 如果存在规则 $A \rightarrow \epsilon$,选择规则时需要考虑A之后紧跟的字符

$$First^{+}(A \to \beta) = \begin{cases} First(\beta), & if \epsilon \notin First(\beta) \\ First(\beta) \cup Follow(A), & otherwise \end{cases}$$

```
\lceil 1 \rceil E \rightarrow E1 E'
[2] E' → OP1 E1 E'
[4] E1 \rightarrow E2 E1'
[5] E1' → OP2 E2 E1'
[7] E2 \rightarrow E3 E2'
[8] E2' \rightarrow OP3 E2
[9] \mid \epsilon
[10] E3 → NUM
[11] | <LPAR> E <RPAR>
[12] NUM → <UNUM>
[13] | <SUB> <UNUM>
[14] OP1 \rightarrow <ADD>
[15] | <SUB>
[16] OP2 → <MUL>
[17] | <DIV>
[18] OP3 → <POW>
```

	<unum></unum>	<add></add>		<mul></mul>	<div></div>	<pow></pow>	<lpar></lpar>	<rpar></rpar>	€
E	[1]		[1]				[1]		
E'		[2]	[2]		_			[3]	[3]
E1	[4]	[4] $ [4] Follow(E') = Follo$					ow(E)		
E1'		[6]	[6]	[5]	[5]			[6]	[6]
E2	$Follow(E1') = Follow(E1) = First^+(E')$ [7]								
E2'		[9]	[9]	[9]	[9]	[8]		[9]	[9]
E3	$Follow(E2') = Follow(E2) = First^+(E1')^{-1}$								
NUM	[12]		[13]						
OP1		[14]	[15]						
OP2				[16]	[17]				
OP3						[18]			

基于First+集合得到解析表

- 解析表同一个单元格最多只有一条可选规则
- 无回溯语法特性:

$$\forall 1 \leq i, j \leq n, First^+(A \rightarrow \beta_i) \cap First^+(A \rightarrow \beta_j) = \emptyset$$

	<unum></unum>	<add></add>		<mul></mul>	<div></div>	<pow></pow>	<lpar></lpar>	<rpar></rpar>
Е	[1]		[1]				[1]	
E'		[2]	[2]					[3]
E1	[4]		[4]				[4]	
E1'		[6]	[6]	[5]	[5]		[6]	
E2	[7]		[7]				[7]	
E2'		[9]	[9]	[9]	[9]	[8]	[9]	
E3	[10]		[10]				[11]	
NUM	[12]		[13]					
OP1		[14]	[15]					
OP2				[16]	[17]			
OP3						[18]		

自顶向下解析

解析对象: 1+2*-3

标签流: <UNUM><ADD><UNUM><MUL><SUB><UNUM>

```
1:[1] E
[1] E → E1 E'
[2] E' \rightarrow OP1 E1 E'
[3]
       \mid \epsilon
                                        2:[4] E1
[4] E1 → E2 E1'
                                                              8:[2]
[5] E1' → OP2 E2 E1'
[6]
        \mid \epsilon
                                                                  E1 <sub>10:[4]</sub>
[7] E2 → E3 E2'
                                   3:[7] E2
                                                  E1'
                                                        OP1
[8] E2' → OP3 E2
                                                           9:[14]
                                               7:[9]
[9]
    \mid \epsilon
                                                    € <ADD> E2
                                                                                E1'
                                4:[10] E3
                                             E2'
[10] E3 → NUM
                                                                   11:[7]
                                          6:[9]
         [11]
                                                                                    E2
[12] NUM → <UNUM>
                                                                    E2'
                                                                           OP2
                                                                                              E1'
                               5:[12]NUM
                                                             E3
                                               \epsilon
                                                       12:[10]
                                                                      14:[9]
[13]
         <SUB> <UNUM>
[14] OP1 → <ADD>
                                   <UNUM>
                                                                                        E2'
                                                            NUM
                                                                          <MUL> E3
[15]
     <SUB>
                                                       13:[12]
[16] OP2 → <MUL>
[17]
         <DIV>
                                                          <UNUM>
                                                                                 NUM
                                                                                          \epsilon
[18] OP3 → <POW>
                                                                            <SUB> <UNUM>
```

练习:

• 将正则表达式CFG改写为LL(1)语法并写出解析查询表

```
[1] REGEX → REGEX <OR> REGEX

[2] | CONCAT

[3] CONCAT → CONCAT CONCAT

[4] | CLOSURE

[5] CLOSURE → ITEM <STAR>

[6] | ITEM

[7] ITEM → <LPAR> REGEX <RPAR>

[8] | <CHAR>
```